

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Kossuth-tér, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Főszerkesztő:

Benka Gyula.

Főmunkatárs:

Zlinszky István.

Felelős szerkesztő:

Dr. Nagy Béla.

Laptulajdonos:

Dr. Haviár Gyula

KIADÓHVATAL:

Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér

A supplicatio.

Julius havában csaknem naponta benyit egy délg jól öltözött ifju és bemutatja magát, megmondván nevét s hozzátevén, hogy rozsnyói, pozsonyi, vagy szarvasi supplicáns. Azután átveszi az átadott pénzt és magát meghajtva távozik. — A mult idők, az állítólagos régi jó idők egy visszamaradt emléke ez az elég jól öltözött ifju, de a kit igen nagyon helyes dolog volna már azon bizonyos régi jó idők többi csupán a muzeumokban látható emlékei közé helyezni, mert minden, paedagogiai, társadalmi, emberi észszerűséggel homlokegyenest ellenkezik ezen intézményt ma is fenntartani.

Azokban a régi jó időkben, amikor még a vonat ismeretlen fogalom volt, a supplicatio intézménye arra szolgált, hogy a középiskolák idősebb növendékei megismerkedhessenek az ország egy-egy nagyobb darabjával, idegen vidékeken, idegen emberek között járva tapasztalatokat, tudást szerezzenek. Ma azonban, a szükséges tudást az iskola tanulója megszerzi könyvéből, tapasztalatok szerzésének sokkal több, veszélytelenebb módja létezik és ma nem képez olyan óriási költségekkel járó feladatot az sem, hogy valaki az ország egy-egy részét beutazva, azt közvetlenül megismerje.

Ellenben a supplicatióknak számos olyan hátránya van, amelyek feltétlenül túlhaladják azt a kevés előnyt, mit ezen intézmény nyújt. Így első sorban a nevelés eredményességét súlyosan veszélyezteti az, hogy egy 16 éves gyereket teljesen szabadon, minden felügyelet nélkül elbocsátanak szülőhelyétől távoli vidékre, hol nem korlátozva őt sem tanítójának, sem szülőjének fegyelmi hatalma, igen könnyen betéved korcsmákba és hasonló helyekre, melyek uton-utfélen kínálnak s melyek a fogékonyabb ifju lelkét tönkre teszik.

Magában véve az, hogy az ifju

házzól-házra jár adományokat gyűjteni, vagyis egyenesen kimondva a dolgot: koldulni, ártalmas jellemének helyes fejlődésére. Az ifju lélek legyen ideális, büszke, öntudatos és ne szokjék ahhoz, hogy aki gazdagabb az akitől egy koronával több adományt várhat, az előtt melyekben hajtsa meg magát s ne szokjék egyáltalán ahhoz, hogy kezét kérelemre nyujtsa, száját alázatos köszönetnyilvánításra nyissa.

Szokásos az, hogy a szupplicans a könyvébe irt adományokból részt kap, ellenben azok az adományok, amelyeket nem irnak be könyvébe, teljesen őt illetik. Ezen szokás azután reá viszi könnyen az ingadozó lelkű ifjut a csalásra, lopásra. Réá viszi első sorban arra, — amit már többször magam is tapasztaltam, — hogy könyvét ne mutassa fel s így elkerülje azt, hogy az adományt beírják, számítván reá, hogy legtöbb ember nem fárad, hogy küldi kérje a könyvet, — hanem oda adja ajándékát, ha nyujtják a könyvet beírja, — ha nem, menjen Isten hírével. De reá viszi az ifjut gyakran arra is, hogy ha esetleg több pénzt költött az őt illető összegnél, meghamisítva könyvét, kitörölje a beirt adományokat, kijavítsa a bejegyzett számokat.

Az intézménynek ezen óriási hátrányai mellett nincs is egyetlen oly előnye, mely számbavehető volna. Még jövedelmezősége is, melyet szegényebb tanintézetek felhozni szoktak, oly kevés, hogy alig számbavehető. Így például a szarvasi főgimnáziumban a mult évben kétezer egynehány száz korona jövedelmet hozott ezen intézmény, a mi tekintettel a főgimnáziumnak száz-ezer korona körül járó évi kiadási szükségletére, igazán nem képezi ellenértékét annak az óriási erkölcsi veszteségnek, amely a szupplicaló ifjak testi és lelki romlottságának esetleges előidézésével érheti az intézetet!

sz.

Képviselőtestületi ülés.

Szarvas község képviselőtestülete július 18-án szombaton rendkívüli közgyűlést tartott. A nyári holt szezon kellős közepén alig alig lehetett összehívni egy pár képviselőt és ha az előjárósági tagokat nem vettük számba, a két kéz ujján bőven össze lehetett számolni a jelen voltakat. Nem is igen volt a tárgysorozaton valami különös érdekű ügy, a melyért érdemes lett volna felvenni a meleg szük nadrágot, a rövid tárgysorozat pontjait igen csak tudomásul vételekkel intézték el. Egyedül a gőzfürdő ügye, melyet külön ismertünk, volt olyan, a mi fontosnak mondható, de azt is rövid uton minden nagyobb vita nélkül intézték el.

A tárgyak külömben a következők voltak:

Uhljár Pál községi főpénztárosnak betegsége folytán két havi szabadságot engedélyeztek.

A cigányok között meg van a régi jó szokás, még ismeretlen előttük az „egyke” rendszere, meg is van azután a szaporulat annyira, hogy már nem férnek a krakkóban. A szabályrendeletek szerint pedig a város belterületén putrikat nem szabad építeni. Ezért most kitelepülésre készülnek. Rác Zsigáné és társai nagy elhatározásra adták fejüket, hogy ott hagyják ősi helyüket, a krakkót és engedélyt kérnek a zöld pázsiton putri építésére. A képviselőtestület azonban elutasította a kérelmet, mert így incidentaliter nem akart határozni az ügyben, hanem utasította az előjáróságot, hogy tegye megfontolás tárgyává, hová volna alkalmas telepíteni a cigányokat és lépjen javaslattal a gyűlés elé.

Elefánt János napidíjas végzi jelenleg a községi könyvelői teendőket, ezért kérte, hogy részére a könyvelői fizetés adassék meg. Mivel azonban a közgyűlés úgy találta, hogy Elefánt nem helyettes könyvelő, csupán a könyvelési teendőkkel megbízott napi díjas, megtagadta kérelmét.

Tudomásul vette a képviselőtestü-

let a községi iskolák és óvodák 1906-1907 évi számadásainak jóváhagyását, valamint az iparos tanonc iskola állapotáról előterjesztett jelentést.

Végül Kálló Gyula tanítónak, ki tanulmányi céljából elutazott, a képviselőtestület 60 korona segélyt szavazott meg. Ezzel azután véget ért az igen rövid ideig tartott tanácskozás.

A gőzfürdő községi kezelésben.

Amióta a községi gőz és kádfürdőt megcsinálták, az nem annyira fürdő, mint valóságos tengeri kigyó lett. A hozzáfűzött remények megcsaltak, a fürdőt alig látogatták és így jöttek mentek a bérlők, de egyik jobban panaszkodott, mint a másik. Az eredmény azután az utóbbi időben az lett, hogy szerepelt ugyan szép summa a költségvetésben, mint a gőzfürdő bérletéből előirányzott jövedelem, de bizony az sohasem folyt be, mert a bérlőnek az összeg egy részét kérelmére elengedték, másrészt meg nem tudták rajta bevásárolni. Már, már ugy látszott, hogy be kell csukni a fürdőt újra.

Már pedig az kétségtelen, hogy elsőrendű egészségügyi követelmény, hogy oly nagy városban, mint Szarvas, hol folyóvíz nincsen, legyen egészséges, tiszta vizű gőzfürdő. Ezt mint közegészségi intézményt fel kell tartania a községnek még akkor is, ha annak üzeméből semmi jövedelem sincs, sőt akkor is, ha arra ráfizetünk.

Ez a nézet kerekedett felül annyi herce-hurca és bizottságosdi után a gőzfürdő ügyének rendezésére kikül-

dött bizottságában és a községi képviselőtestületben is, amely végre megkötötte a fürdő jelenlegi bérlőjével az egyezséget, mely egyezség hivatva van a gőzfürdőt, mint egészségügyi intézményt fenntartani úgy, hogy azzal még a községnek sem lesz semmi különösebb megterhelhetése.

Az elfogadott egyezség szerint ugyanis Szarvas község megszünteti a Kobák Antal jelenlegi fürdőbérlővel fennálló szerződését; a bérlőnek a községgel szemben fennálló hátralékos bértartozására fordítatik annak letétben levő 2000 korona kauciója. A jövőben pedig a gőzfürdő teljesen községi házi kezelésben fog fenntartatni úgy, hogy annak üzemével járó összes kiadások a községi pénztárból fedeztetnek, valamint a község tart a fürdőben egy szolgát és egy gépészt is.

Kobák Antal a jelenlegi bérlő, mint a gőzfürdő vezetője marad tovább is a fürdőben, a községtől természetesen kap lakást, fűtést világítást, valamint őt illetik a kiszolgálásért a község által adott borrhatalók, a maszsirozás stb. díja, viszont a fürdősi díjakról mindenkinek, ki a fürdőbe jön, jegyet tartozik adni és az így befolyt összegeket naponta a községi pénztárba beszállítani, hol a kapott jegyekkel elszámolni tartozik.

Elhatározatott továbbá, hogy hetenként két napon úgy a férfiaknak, mint a nőknek teljesen ingyen gőzfürdőt enged a község, a mikor is a fürdők csekély ruhahasználati díjat tartoznak fizetni, hogy egyrészt így a szegényebb osztály is részesüljön a fürdő egészséges intézményében és másrészt a nép szélesebb rétegei hozzászokjanak a fürdő használatához.

Remélhető, hogy ezen határozattal véglegesen meg lesz oldva a gőzfürdő rég huzódó ügye és sikerül annak közegészségi fontos feladatát teljesíteni.

UJDONSAGOK

— Benka Gyula itthon. Benka Gyula lapunk főszerkesztője hosszabb időn át a hódmezővásárhelyi szemészeti klinikán tartózkodott, hol Imre József, a hirneves hódmezővásárhelyi szemorvos kezelte súlyos szembaját. Mint igaz örömmel értesülünk — mely örömlünkben velünk együtt érez Szarvasnak talán minden lakosa — Dr. Imre József Benka Gyula szemén sikerült operációt végzett, melynek eredménye azzal biztat, hogy látóképességét teljesen visszanyeri. A múlt héten érkezett haza, egyelőre még szobában kell tartózkodnia, de baja napról-napra javul és Isten segítségével rövid idő alatt ismét üdvözölhetjük őt régi egészségében, ismét viszont fogjuk látni az ő szeretett alakját és olvashatjuk az ő elragadó sorait!

— Eljegyzés. Pollák Gábor helybeli községi irnok eljegyezte Weinberger Bertát Budapestről.

— Gyógyszertár vizsgálat. Dr. Zöldy János vármegyei főorvos július hó 18-án Szarvasra érkezett és azon s a következő napokon vizsgálatot tartott a szarvasi, békésszentandrás, öcsödi és kondorosi gyógyszertárakban.

— A mezőturi felsőbbéányiskola. A szomszéd mezőturi állami felsőbb

TÁRCA.

Ráborult az alkony . . .

Ráborult az alkony a Körös habjára,
Villi-táncot lejt a napnak végsugára;
Röpke bucsut int a ligeti tisztáson,
Felvillan a füzön, elsiklik a sáson . . .
Csönd. Alkonyi béke.
Ringass szöke Körös, dalba feledésbe.

Ráborul az alkony a Körös habjára,
Repülj kis ladikom mosolygósabb tájra;
Fáj itt minden hullám, a kis erdő lombja,
Száz emléknek vagyok örök-bus bolondja.
El-el! mit se' késve!
Ringass szöke Körös, dalba, feledésbe.

Ráborul az alkony a Körös habjára,
Kis ladikom már a másik határt járja;
Pajzán dalra fogom kicsiny furulyámat, —
Hiába vig a dal, sir benne a bánat
. . . Világba mesébe, —
Ringass szöke Körös, dalba, feledésbe.

. . . Szöke Körös ringat, dalba, feledésbe,
Szállva száll a lelkem, világba mesébe.

Vissza, vissza, vissza! némaságba, buba,
Hol a vad galamb is panaszomat bugja,
Kit elhagyott párja . . .
Ráborult az alkony a Körös habjára.

OLTHI BARNA.

A l é h a.

Fővárosi életkép.
Irta: Elefánt Jenő.

Reggel négy óra van. A részben eloltott, részben lecsavart gázlámpák halvány világánál megfontoltan, feltűrt gallérral és kéthetes szakállal lépked egy még tegnapi meg, illetve fennmaradt ifju. A snapszos boltok és a milimárik „csarnokai“ már nagy részét nyitva, ásiszó tulajdonosaik seperve, takarítgatva lesik az első kundshaftot. Itt ott egy vándor konflis, az éjszakának ez a tipikus alakja kocog el barátunk mellett, miközben jobb sorsra érdemes paripáját a gyalogjáró felé kormányozza, s illedelmes kalapemeléssel ajánlja fel szolgálatait:

Nagyságos ur! két koronáér' hamarább hazaér . . .

Eh! menjen a . . . S bandukol tovább.
A kocsis pedig morogva vág „közé“

fáradt lovának s hajt tovább, hajt, mint egy rádióaktív igmánda . . .

A Nagymező utcában vagyunk, ott, — „ahol minden eszeveszett, ahol minden léha,“ amit különben, aki csak egyet is rugott már ama annyira elkoptatott es lejáratott morálon — bizonyára sejtethett is.

A sarkon lenge hölgyek kapaszkodnak minduntalan letört barátunk karjába s kedveskedően suttoják fülébe:

„Gyere haza, mucus, hisz már álmos vagy!“

„Nekem mondd? — s megy tovább.“

A nő otthagyja, de már a másik sarkon ismét kísértésbe szegődik egy másik unatkozó „magános özvegy“, s nem kevésbé biztatóan, mind reked hangon dudolja a fülébe, hogy: „Csak párosan szép ez az élet!..“

A zene iránt ugy látszik, fogékonyabb ismerősünk, mert megáll, s édes titokként sugja az üzlet reményében boldogan mosolygó hölgy fülébe:

„Szeretlek babám, de egy huncut vasam sincs . . .“

A nő mosolygó boldogság helyett megvetéssel néz végig a sokra becsült „pasas“-on, s hátat fordít neki. Ő pedig egyedül bandukol tovább . . .

leányiskolája évről-évre nagyobb kedveltséget szerez. Az iskola tanári testülete 23 tagból áll. Hat osztályba összesen 140 tanuló volt beírva, akik közül 60 mezőturi, 20 Jász-Nagy-Kun-özlomkmegyei, 15 békésmegyei születésű. Az iskola internatussal van egybekötve, a melynek 46 tagja volt.

— **Virágzó ipar** fejlődött ki hazánk déli részén és nagyban járul hozzá a vidék vagyoni viszonyainak konszolidálásához. A legjobb hírnévnek örvendő Nagykikindai és Zombolyai Bohn-féle téglagyárakat értjük, melyek a tulajdonosok szakavatott vezetése mellett a monarchia legnagyobb telepévé fejlődtek ki. A Bohn-féle szab. átfedő cserepek, melyekből a cég évente 50 milliónál többet gyárt, közkedveltségnek örvendenek. A cég újabban Békéscsábán is hatalmas telepet létesít, mely számos munkáskéznek is keresetett fog adni.

— **Megjött a Páter.** Az Árpád vendéglő elmaradhatatlan kiegészítő része: a páter makra pipájával borított képevel. Pár hónapig csak el-el marad máshol is, de végül mindig vissza-visszatér régi helyére, — mert hát ismételtén megállapította, hogy sehol a vitágon olyan jó erős pálnkát nem mérnek, mint Szarvason. A héten újra megjött a páter, az Árpád háziszolgálója és az utca népének nagy örömeire ismét megkezdte népszinmű előadásait a kapu aljában.

— **Tisztviselők gyűlése.** A helybeli állami és közigazgatási tisztviselők július hó 19-én az adóhivatal helyiségében gyűlést tartottak lakáspénzüik ügyében. A gyűlésen elhatározták

hogy dacára annak, hogy a lakbérek felemeltettek, kéri Szarvas az eddigi lakbérosztályban hagyassék, mert a tényleges lakbérnek csak az felel meg.

— **Tűz.** Pénteken hajnalban 1 és 2 óra között ismét tüzi jel költötte fel az alvókat. Jersza Ferencz háza gyulladt ki és a nagy szárazság, vízhiány s a lakosok részvétlensége azzal fenyegetett, hogy az egész város uegyed leég. Szerencsére szélcsend volt, de úgy is három ház lett a tűz áldozata, mert Jersza Ferencz házat nak tüzétől a kerítés meggyulladva felgyújtotta Kepenyés András házat a lezuhanó tüzes nádkévtől Molnár György háza is tüzet fogott és teljesen leégett. A tűz igen nagy, mert a házakban nagy értékű ingóság, ruhák szalonna s hasonlók benn égtek. A házak biztosítva voltak A tűz keletkezésének oka a legnagyobb valószínűség szerint gyújtogatás.

— **Központi választmány.** Szarvas község központi választmánya vasárnap ülést tartott a választók névjegyzéke ellen érkezett felszólalások elbírálására. Összesen csak egy felszólalás érkezett, a választmány azonban azt is elutasította.

— **Mozgalom a husdrágaság ellen.** A makói példa követésre talált hamarosan nálunk is. A mészárosok önkénykedésének letörésére mozgalom indult meg Szarvason is és a husárok folytonos fokozása miatt türelmüket vesztett fogyasztók, mint halljuk a községhez fognak fordulni az iránt, hogy a husárok hatóságilag méltányosan állapítsanak meg s az esetre, ha az árszabályt a mészárosok be nem tartanák, hatóságilag kezelt mészárszék állítsák fel. Reméljük, hogy a mozgalom, mint Makón, nálunk is meg hozza az óhajtott eredményt.

— **Egyháztanácsi ülés.** Az ág. hitv. ev. egyháztanácsa mai napon d. e. 11 órakor a szokott helyen gyűlést tart. A gyűlés legfőbb tárgya az egyházi épületek tatarozása iránti intézkedés megtétele. A költségvetési előirányzat a gondnoki hivatalban tekinthető meg a rendes hivatalos órák ideje alatt. A tatarozásokra előirányzott összeg 3314 kor. 89 fillér, a zárt ajánlatok f. hó 27-ének d. u. 2 órájáig adhatók be. Ha az egybehívott gyűlés után nem volna határozatképes a mai napon, úgy az hétfőn d. e. f. hó 27-én tekintet nélkül a határozatképességre fog megtartatni.

— **Hirtelen halál.** Gázsó János, a szarvasi építőiparosok szakegyületének szolgálója vasárnap a piacon összeesett, mikor segítségére siettek látták, hogy halott. Szívszélhűdés érte a szerencsétlen embert, kinek öt kis gyermeke maradt árván.

— **Adomány.** Tóth Istvánné Macanka elhunyt férje emlékére az ág. hitv. ev. egyház tulajdonát képező „ujtemplomi alapnak“ 400 koronát, a „vagyontalan árvalapnak“ 100 koronát s az ujtemplomi gyertyákra 20 koronát adományozott.

— **Helyettes főjegyző.** Dr. Wieland Sándor főszolgabíró a képviselőtestület előterjesztésére, Szalacz József főjegyző szabadsága idejére helyettes főjegyzőnek Jeszenszky Frigyes jegyzőt nevezte ki.

— **Lemondott kovács.** A községi kovácsmunkákat ez idén Gaál Ferenc vállalta el, de többször panaszkodtak a kocsisok a lovak vasalása miatt ellene, végül a községi gazda a lovak vasalását más kovácsra bizta. Ezért most Gaál Ferenc bejelentette, hogy az összes kovácsmunkálatokról lemond.

— **Halálozás.** Özv. Brózik Gusztávné szül. Zvarinyi Amália, nyug. ág. ev. tanítóné folyó hó 17-én, életének 68 éves korában Szarvason elhunyt. Az elhunytat gyermekein kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

Egy ház előtt megáll, áll s merengve néz az ablak felé. nézi, nézi azt a közönséges, neki azért egy egész életet jelent ablakot s fásult lelke mintha átalakulna, odatámaszkodik a hirdető oszlophoz s szemét le nem véve az ablakról — álmódozik multról, szerelemről, arról az időről, mikor még idealista tudott lenni — s elaludt . . .

Ronesolt idegzetét pártfogásba vette a jótékony álom. Ugy érzi, hogy az idő rendje megfordul vele. A mult, az édes reményekkel teli mult van előtte. S nem csalódik, mert hiszen ideáljának ablaka előtt áll, s valamikor minden gondolata ideszállt. A sívár, reménytelen jelennek pedig hátat fordít. S tényleg, a háta megett vannak azon kéteshírű mulatóhelyek csábító plakátjai, melyeknek hosszú idő óta először fordít hátat.

Elvonul lelke előtt életének változatos képe. Látja magát, mint boldog vőlegényt, ideális lelke egész hevével szereti jegyesét, s már csak az utolsó vizsgája az akadály, hogy örökké magáénak mondhassa. Lázasan tanul, előtte jegyesének képe, s bátorítóan látszik mondani: „Tanulj édesem s boldogok leszünk.“ Már a vizsga napja közeledik s vele a menyegző ideje is, mikor levelet

kap jegyese szüleitől, melyben kiméletesen, eh! kiméletesen, hisz egy egész életet tetted ezzel tönkre, — tudtára adják, hogy leányukat nem adhatják neki, mivel a rossz nyelvek azt suttojják, hogy pusztító betegségben szenved s ők hisznek a fámának.....

Mint a derült égből lecsapó sustergős istennyi, úgy hatott e levél egész lényére. Megsemmisülve, összeomolva látta reményeinek képzeletében épített kártyavárárt, megfordította ez a pillanat egész élete sorsát.

Látja magát, mint vedlik át az előtt otthonülő, szorgalmas, ideális lelkű fiú, kicsapongó, léha, erkölestelen alakká. Elmosolyodik azon az ügyetlen mozdulatokon, melyekkel mint kezdő lump önmagának, elkeseredésének akar tetszelegni. Mint keriti teljes hatalmában a nagyvárosi élet posványja az éjjeli élet. Oh, ha felébresztené valaki, hogy ne sülyedne tovább! De nem. Látnia kell sülyedését, látnia kell, a mint egy zengőnek büzös szeparéjában fakó arccal bámul maga elé, s körülötte dévaj leányok pincérekkel ölelkezve, az ő pénzén rendeznek örült banchanálákat. S neki nincs annyi ereje, hogy távozzon, nincs annyi öntudata, hogy a nevért meg tudja mondani, pedig

kérdik . . . Szemügyre veszi a kérdezőt, látja, hogy rendőr . . . Razzia van. Megborzong. Felébred . . .

Az utcán találja magát, ott, ahol elaludt, s mintha az álom nem volna álom, hanem valóság, tényleg rendőrt lát maga előtt . . . Hát mégis? . . .

A rendőr azonban barátságosan téríti észhez:

„Fiatalt ur, talán már elég is volna ebből a naptól, hisz már holnap van“ . . .

Barátunk rá néz, megismeri, s kedélyesen nyújt neki kezét:

„Igaza van, András bácsi. Mit iszik? Régi ismerősök voltak már, sokszor találkoztak már ezen a helyen . . .

Haza indul. Bucsuzóul még egyszer kinyitja karjait a szomszéd ablak felé, amely mozdulata bátran beillik nyújtózkodásnak is Pá!

Menetközben pedig több érzéssel, mint hanganyaggal dudolgatja, hogy:

„Fáradt vagyok, unatkozom, nem érdekel semmi . . .

S ez a dal kifejezi egész lelki világát.

— Ha egy asszony Schicht „szarvas“ jegyű szappanával mos, s mellette egy más asszony közönséges, kemény és nehezen oldódó szappannal, a mosással az lesz előbb kész, aki Schicht „szarvas“ jegyű szappanát használja. Egy év múlva a másik asszony lesz előbb kész, de fehérneműjével, mert a könnyen oldódó „szarvasszappan“ kíméli a fehérneműt és a színeket nem támadja meg.

— **Ó-budai különlegesség!** Ezen név alatt egy új minőségű vászon kerül forgalomba, mely az ó-budai fehérítő és csinozó gyárban lesz előállítva, s a mely híratva van egy jó minőségénél, valamint olcsó áránál fogva a külföldről gyakran magyar név alatt becsempészett hasonló árukat teljesen kiszorítani. Ezen újdonság kizárólagosan **Fisbein és Krausz** cég rőfös és divatáru kereskedésében kapható.

— **Zenekedvelők! Tanítók!** Ki vesz egy csinos és jókarban lévő szalon házi orgonát? Amerikai légszivó szerkezet. 9 változat, 5 oktáva; magassága 2 méter, hossza 112 cm., szélessége 64 cm., „Liszt Ferenc“ mellképe a tetődíszén. Levelet „zenész“ címre a kiadóhivatalban kérek.

Aratás utáni tanyai hangok.

A tanyai gazdálkodási rendszert követő kis földes gazdáknál — vagy ha úgy tetszik modernebb kifejezéssel mondva — a kis földbirtokosoknál, a kik még csak azzal a kis géppel aratnak, a melyet köznépies kifejezéssel úgy hívjuk kasza már aratás után van. A kasza fészere alatt pihen az aratási fáradságait és talán az aratási áldomás nélkül is.

Hogy milyen volt az aratás itt ott a sik alföld teljes közepében a mi vidékünkön (amely vidék számot tevő abban, ha hazánkban meg akarjuk tudni — de igazán — az átlagos évi termést,) azt meg mondhatja a kaszás a kasza és esetleg a földtulajdonos, a ki megengedte azt a fáradságot a kaszasokkal, ha nem is a versenyt kaszálni is, de legalább utánuk nézni, hogy lathassa mily megfeszített erővel neki hajtja magát a kaszás, hogy alig alig egy lábnyira megnőtt gabona-kalászos szalmát — természetes kalászával is le vágja, ha t. i. a kalász annak idején mert a szárazság kinzása mellett a szalmájából kibujni. — De különben elég hangosan ment végig a kis földes gazdák ez évi aratása. Gyönyörködhetek a sűrű és gyakori kasza fényes „csizsi-csosz“ notázásában. Mégis a midőn látta a gazda mennyi sok kalász maradt a kasza alatt lebókolva a tarlón — talán szégyenletében, hogy nem tudott annyira megnőni az aratáshoz mind a többi kalász, önkéntelenül gondolta magában

az aratás gazdája; „Hej de szomorú az idej kasza nóta.“

Ezen előhangokból ítélve, könnyen vonhat kiki magának következtetést feleletül arra a kérdésre — milyen aratás volt ami vidékünkön. Ha történetesen egyik földes gazda a másikat megkérdezte — amint ez már ilyen műveletnél szokásban van — hány napig tartott az aratása? Bizonyára ugyan való számítás nélkül kármosolylyal mondhatta: „könnyű a kopaszt lenyírni és leborotválni.“ Ha a gabona földemen, kalászos nagy tartó nem látszanék, a melybe még vak is megbotlik észre veszi, hogy ott sok kalász, hivány termés után bátran lehetne mondani, hogy földemet talán ez idej termésre sem, nem szántottam sem nem vettetem. „Bár így történt volna!“ No, de ennek sem a földtulajdonos, sem a kaszás, sem a marokverő nem oka. Nem is mennek ezért úgy hiszem egymással „Strájkba“ mert az aratásnak vége.

Nem igen vidámságra gerjesztő események eseménye az a midőn a kit földes gazda a mikor az aratás bevégeztével az aratók koszorút hoznak mint emlékjelét az idej aratásnak az aratóihoz ilyen beszédet mond: Köszönöm jó embereim e koszorút amelyet ti most is oly szeretettel, oly jó akarattal, oly csinnal és ügyességgel csináltatok mint máskor a mikor bővebb aratás volt, de jobban szerettem volna ha a koszoruba font kiválogatott szép kalászkokat a csomókban hagyátok volna, — mert ezekkel is silányabb és csekélyebb a termés. Köszönöm még egyszer a koszorút és kérlek titeket sohajtsunk együtt a minden áldások ég urához, hogy buzgó fohászaink és békés szorgos s lelki ismeretes, gondos munkálkodásunk mellett adjon termőbb éveket, adjon bő aratást, árassza jóságos áldását minden igazán munkálkodó emberre kivált ami — nagyterhekkkel küzdő édes hazánkra.

* * *

Helyenként be is van már hordva. Jól is tette, ha tehette a gondos gazda, hogy behordta a kis termését a szérűjébe. Legalább a szél uram, a ki úgy látszik ez idén hatalmasabb tényező a felhős nagy égboltozatnál, a honnan nem birtuk leimádni a tökéletes adományt a csendes, meleg, áldásos Májusi esőket; nem hordja, nem viszi el a csekély termését a szomszédos gabona földekre. Nagyon furcsa Ur is az a szél Uram. Ez idén nagyon szeleburdiasan mutatja hatalmát, ha kifakadt indulatában. Mintha obstruálni akarna a felleges és villámos égboltozat ellen. Talán bizony azon okból, hogy nem ő

tőle vártuk az esőt, hanem az égből onnan felől a honnan jó minden tökéletes adomány és áldás ajándék.

Ugyan engedjük meg magunknak e pártoskodó időfolyamban a midőn az emberek már a mozgó izgó elemeket is partok szerint itélik meg, hogy mi, milyen, és minő? a szél uram mai aratásnál tanusított magaviseletéből milyen párthoz volna beosztandó? Hogy munkát adott az aratás munkásainak, az tény. E nézetből ítélve szocialista lenne. Nem tudom voltak-e megelégedve vele a munkások, hogy nem léptek strájkba érte? Arra nézve pedig, hogy a kis földbirtokosok csöpp csupp termését a nagybirtokosok földjeire hordta és össze keverte a silányabb termést a jobbal, kis termést a nagyobb, okoskodván ekképen; minek az a sok apró mm.-ra semmi számot nem tevő termés, legyen egy, két 5-6 m. mázsás termés a mely után a gabona bevásárlók és kereskedők megtudhassák és meghatározhassák Magyarországon az általános termést. Ezt peéig 10—20 inséget jajveszélő és sopánkodó után, nem lehet, kell tehát várunk a még 6-7 m. mázsát termelők kicsépelnek. Ily okoskodás után a szél Uram milyen parthoz tartozónak mondható? Találja ki aki akarja tudni.

Néhol már a cséplés is folyik. A gép zakatol gomolyog a füst kéményéből mert szalmával fűt. Fűtvel csinálja a munkáját mintha azt akarná szatírizálni: „A szalmádat elégetem, gabona szemet széjjel szórom, szegény földes gazda mi marad neked?“ De hát sietnek az emberek a csépléssel. A szükség ajtójukban vár már zsákkal, a földes gazda, az aratók s cséplőgép részének kifizetése után alig ért meg csekély termésével számítás tenni, miként fogja a sok évi szükségletek közt felosztani tudni, amelyek sóvár szemekkel és nyitott marékkal várnak rá. A cséplőgép még el sem ment szérűjéről, már is elhozták az adófizetésre az intő czédulát. Nyolc nap múlva, ha nem fizet, rá jön a foglalás. Már pedig az adóügyi végrehajtó hatóság ebben szigoruan, pontosan szokot eljárni. És ez helyes is. A mi államunknak sok pénzre van szüksége. Fizessen a kis földbirtokos, akár termelt a földcsékájén valami akár nem. Nincs könyörület, nincs számalom. Az adóbehajtásnál igen előzeny az adóügyi végrehajtó hatalom; Azonban az 1905. nagy aszály miatt az adó engedély alá vett csekély termést hozó földek ügye csak 1908-ban intéztetett el. Vajjon az adó leszámítás érvényesített-e vagy ezt a dolgot elintéztett közigazgatási végzés még most is várakozik ad grekasz kalendasz: fiókjában: azt mi lajkus kis földes gaz-

dák nem igen tudjuk; de azt látjuk a ki hordott adó intő czédulákon és érezzük is, hogy az adó e folyó évben nem kevesebb, — hanem rendes folyománya szerint — több. Pedig az 1905-től tavaly is ez idén is a kis földes gazdák termését illetőleg, hasonló szárazság okozta csekély termés volt. Az adóság meg nőt és versenyt eszik a kis földbirtokos talábol vele, pedig nem kis, hanem nagy kanállal. Nincs mód benne, hogy az ember fia ilyen szűk termésű évek következtében képes legyen azon fizetéseket teljesíteni, a melyeket különösen törlesztési kölcsön drága pénzen vett földjei után kell évente törleszteni. Ha ily állapotban az isteni gondviselés segédkezet nem nyújt, ma-holnap a sok kis földbirtokosokból földnélküli nagy koldusok lesznek. De ne engedje ezt a jó Istenünk. Küldjön termőbb és áldásosabb éveket ami hazánkra; mert nekünk nincs Egyiptomi Józsefünk, hogy inségünkben oda menjünk az üres zsákokkal.

Kondoros.

Egy kis földbirtokos.**Vasuti menetrend.**

— Érvényes 1908. május 1-től. —

Mezőtur	ind. é.	2 29 n.	12 15 n.	5 40
Szarvas	érk. "	3 15 "	1 03 é.	6 28
	ind. "	3 27 "	1 27 "	6 38
Kisszénás	érk. "	4 14 "	2 12 "	7 25
Orosháza	érk. "	5 35 "	3 26 "	8 40
Mezőhegyes	érk. n.	7 55 "	5 40 "	—
Mezőhegyes	ind. —	—	9 18	—
Orosháza	ind. é.	5 55 "	11 17 "	6 07
Kisszénás	érk. n.	7 18 "	12 29 "	7 16
Szarvas	érk. "	8 24 "	1 26 "	8 13
	ind. "	8 44 "	1 44 "	8 23
Mezőtur	érk. "	9 30 "	2 30 "	9 10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra 59 percig terjed. A számjegyek előtt levő betűk é = éjjelt, n. = nappalt jelent.

Piaczi áruk.

1908. július hó 24-én

	frt.	kr
Ó Buza piros	11	60
Uj Buza	11	10
Mercantil uj buza	10	60

Sárgás buza	10	40
Árpa	6	80
Zab	7	60
Köles	5	10
Morzsolt tengeri	7	20
Luczerna mag	78	00
Hizott sertés		43

Hirdetmény.

Közhirre teszi az előljáróság, hogy az ártézi gőz- és kádfürdőt, valamint uszodát házi kezelésbe átvette, s abban a mai től, vagyis 1908. évi július hó 26-án napjától fogva kizárólag a gőzfürdőben ingyen fürdőket vezetett be.

Ingyen fürdők lesznek nők részére: kedden az egész napon át; férfiak részére szombaton délután és vasárnap délután.

A hétfői és csütörtöki napokon az üzemet szünetelteti.

Ingyen fürdőknél a fürdés ideje egy óránál hosszabb időre nem terjedhet, és egy alkalommal többen, mint a hány vetkező kabin van, nem fürdőhetnek.

Kötelesek az ingyen fürdők a fürdő kezelőjének a fürdőruha (kötény, törülköző, lepedő) használatáért fejésként 10 fillért fizetni. A fürdő kezelőjének külön szolgálatai masszírozás 10 fillérral, tyukszemvágás 10 fillérral díjazandók.

A fizetés napokra a fürdődíjak egyszeri fürdésért az eddigi árakban fentartatik, bérletjegyek pedig a község pénztárában következő áron válthatók: félfürdő 30 jegy 12 kor. gőzfürdő 10 jegy 7 kor. uszoda felnőtteknek 50 jegy 14 kor. gyermekeknek és tanulóknak 50 jegy 8 korona.

Fizetés napokon is a fürdő kezelőjének külön szolgálataiért tetszés szerint díjazás fizetendő, mely azonban a fenti minimális összegeknél kisebb nem lehet.

A fürdőrend a kivételekkel az eddigi marad.

Szarvas, 1908. évi július hó 24.

Jeszenszky, s. k. Kovács, s. k.
h. főjegyző. bíró.

Árverési hirdetmény

Szarvas község előljárósága közhirre teszi, hogy a község tulajdonát képező a Kossuth Lajos-utcában, I. ker. 21. száma alatt levő régi polgári leányiskola épülete 1908. évi augusztus hó 4. napján délelőt 9 órakor a község háza nagy tanácsstermében tartandó nyilvános árverésen örökáron elvevők nem létében, esetleg el nem fogadható ajánlatok tétele esetén 1908. évi szeptember hó 29-től számítandó 3 évre bérbe fog adadni.

Vételnél a kikiáltási ár 6000 korona, bérbeadás esetén 500 korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka. A jóváhagyott részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt (d. e. 7 órától d. u. 1 óráig) a főjegyzői irodájában megtekinthetők.

Szarvas, 1908. évi július hó 17-ik nap

Az előljáróság nevében,

Jeszenszky, s. k. Kovács, s. k.
h. főjegyző. bíró.

Eladó vagy bérbe adó

Greksza Pálné Damjanich utca 307 számú ház. Mely áll 2 szobából, konyha és spajzból. 1—2

Finkelstein

régiség kereskedőnél 5—20 éves száraz ház szappan 5—20 kilogramos darabokban 80 fillérről kiloja eladó.

Árverési hirdetmény.

Szarvas község előljárósága közhirre teszi, hogy a község közművelődési alapjának tulajdonát képező volt főszolgabírói hivatal (regále épület) az 1908. évi augusztus hó 4. napján d. e. 9 órakor a község háza nagy tanácsstermében tartandó nyilvános árverésen a folyó évi október hó 1-től számítandó 6 évre bérbe fog adadni.

A kikiáltási ár 800 korona.

A képviselőtestület 157/1908. kgy. sz. határozatával jóváhagyott árverési feltételek szerint tartozik az árverelő az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 százalékát bánatpénzzel letenni, a legtöbbet ígérő pedig köteles a bánatpénzt a félévi bérösszeg erejéig azonnal kiegészíteni. Ezen összeg óvadékkul fog szolgálni, s bérlo javára takarékpénztári betétként kezelik.

A jóváhagyott részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a főjegyzői irodában megtekinthetők.

Szarvas, 1908. évi július hó 17-ik n.

Jeszenszky, s. k. Kovács, s. k.
h. főjegyző. bíró.

Stollwerck-féle csokoládé, cacao és bonbonok.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy helyben az Árpád szálloda épületében a volt (Schlesinger-féle üzlet) **fűszer és csemege kereskedésem** megnyitottam.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, igyekezni fogok nagyrabecsült vevőim igényeit mindenkor és mindenben kielégíteni.

Kitünő tisztelettel

Ifj. KOVÁCSIK KÁROLY.

Legfinomabb cukorkák.

Tiszta ára **30.000** koronával
szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsuna. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

□□□□□□□□□□□□□□□□

Hirdetmény.

„Biharmegyében“
Nagyvárad közelében
340 hold (á 1200 négyszögöl) $\frac{2}{3}$ részben
szántóföld $\frac{1}{3}$ részben
legelő földterület akár
pedigrészletekben
előnyös feltételek mellett
eladó. Értekezhetni
a tulajdonosoknál
„Bajor, Weisz és Társa“
fakereskedő cégnél
Nagyváradon.

Értesítés.

Van szerencsém a tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy

Sirkőraktáromat

a Beliczey ut **Lusztig-féle telepre helyeztem át.** Ezen alkalomból raktáromat a fokozottabb mérvű igényeknek megfelelően kibővítettem, úgy hogy a raktáron levő nagy választék minden izlést kielégít. Midőn még a tisztelt közönséget a legjutányosabb árakról, az első rendű munka és pontos, megbízható kiszolgálásról biztositom, maradtam b. pártfogását kérve

kiváló tisztelettel:

Schvarcz Zakariás.

3-3

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

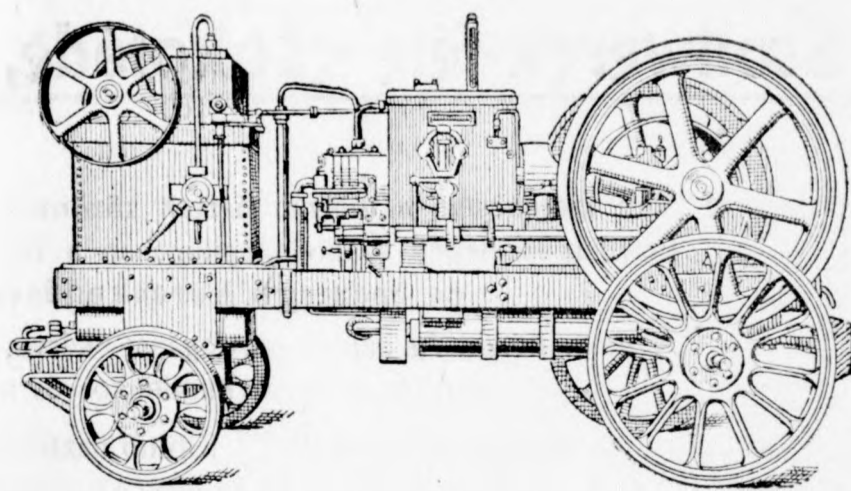
Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Eredeti „Otto“ benzin-motorok cséplési célra

Saját műhely
IX. Mester-utca 81. sz.

Saját műhely
IX. Mester-utca 31. sz.

továbbá Benzin-, Petrolin-, Légszesz és szivógáz-motorok faszén, antracit és koksztüzelésre 1-1500 lóerőig.

LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci-körút 59.

A NAP

a 48-as eszmény és a magyar nemzet törekvések leghivebb, legtüzesebb szószólója.

A magyar ujságírás szenzációi
A magyar közönség legkedveltebb lapjai
Tessék mutatószt kérni!

Magyarország legkitünőbb 2 lapja.
ANAP UJSÁGVÁLLALAT LAPJAI:

ANAP

A NAP ujságvállalat esti lapja.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre	— — —	16 K. — f.
Félévre	— — —	8 K. — f.
Negyedévre	— — —	4 K. — f.
Egy hónapra	— — —	1 K. 40 f.

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP ujságvállalat élclapja.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre	— — —	6 K. — f.
Félévre	— — —	3 K. — f.
Negyedévre	— — —	1 K. 50 f.
Egy hónapra	— — —	K. 50 f.

Egyes szám mindenütt 5 krajcár.

A ki a „Fidibuszra“
legalább egy félévre
előfizet, ingyen kapja
az 1908. évre szóló dí-
szes „FIDIBUSZ-
NAPTÁRT“t.

2

üzlethelyiség,

a legszebb helyen, ugy-
szintén megfelelő lakás a Belicey
uton a főgimnázium mellett azon-
nal kiadó. Értekezni lehet
a **kiadóhivatalban**

LEGSZEBB ÉS LEGOLCSÓBB KÉPES

LEVELEZŐ-LAPOK

kaphatók

SÁMUEL A.

könyv- és papirkereskedésében

SZARVASON.

Elvállalok mindenféle épület és ablak üvegezést.

Ujítás a világítás terén

Gasolin lámpák. 100 gyertyafény.

Nem kell semmiféle bevezetés, pótolja a villanyvilágítást. A leg-
olcsóbb és a legszebb kivitelben. Megtekinthető nálam.

Legújabb találmány! „Kroúos égők“

minden körégő lámpára alkalmazható, 80—90 gyertya fényvel 16
óránként 1 liter petrolum fogyasztással. Lakások részére a legszebb
világítás.

Továbbá ajánlom a n. é. közönség részére dusan felszerelt **üve
porcellán, tükör, képkeret, hajlitott székek és mindenféle
lámpákból álló raktáramat.**

Gross Sándor.

Szarvas, Kossuth-tér.

Megérkeztek a legjobb minőségű befőtes üvegek.

Elvállalok mindennemű képerkeztést
a legújabb és legdiszesebb keretekben

Lakadalmokra edényi kölcsönzők
mérésékelt árban.

Itt a nyár kibujnak a szeplők !!!

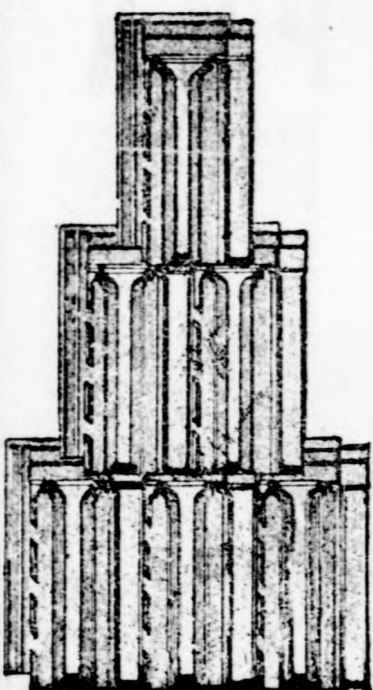
Hogy azt elkerülje, hogy arcborét bársony sima üdévé varázsolja, használja

a **Pálma crèmet,**

vagy a Dr. Spitzer arc- és kézkenőcsét.

K a p h a t ó

Medveczky Utóda gyógyszertárában, Szarvason.

Nagykikindai gyártmány
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
cserép 172. szám.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TÉGLAGYARAK
NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN

Alapított 1864. Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

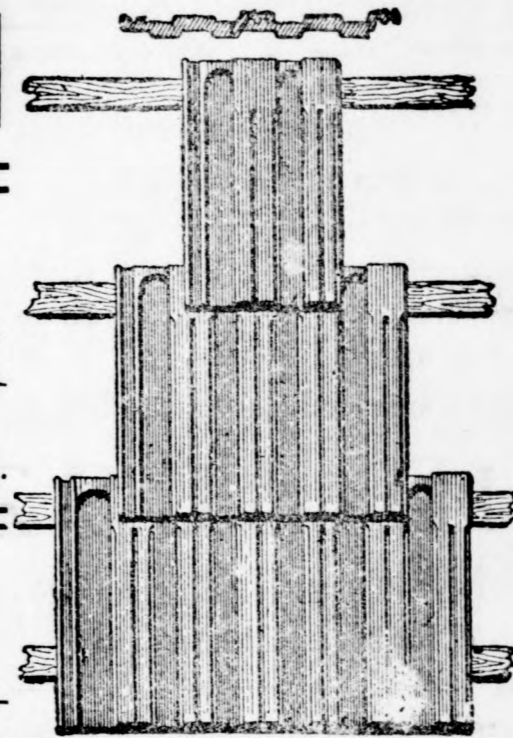
50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserépekből

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő-
cserépek. Legelőcsőbb legszebb tetőzet. —

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve. 1—10

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép
253. sz.

REISZ MIKSA

BUTORGYÁRA BÉKÉSCSABA

VASUT-UTCA 1155. ÉS 1156. SZ.

Műasztalos, kárpitos- és díszítőműhelyek.

RAJZIRODA.

Telefon: 20. sz. Telefon: 20. sz.

Saját készítményű teljes

lakásberendezések

állandóan nagy választékban.

Nyomatott Sámuel Adolf könyvnyomdájában Szarvason.